

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 7. kesäkuuta 2006 (09.06)
(OR. en)**

10111/06

LIMITE

**COHOM 99
COPOL 25
COMED 3
COMEM 68
COMAG 11
COEST 169
COASI 81
COAFR 108
COLAT 10
COMEP 17
PESC 535
USA 45
MED 13**

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Coreper / Neuvosto

Asia: Ehdotus ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen
täytäntöönpanon ensimmäistä tarkastelua koskeviksi neuvoston päätelmiksi

1. Neuvosto hyväksyi kesäkuussa 2004 ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat (asiak. 10056/1/04), joiden tarkoituksena on tehostaa jo pitkään toteutettua EU:n toimintaa ihmisoikeuksien puolustajien suojelemiseksi ja tukemiseksi.

2. Suuntaviivoissa annettiin neuvoston ihmisoikeustyöryhmän (COHOM) tehtäväksi edistää ihmisoikeuksien puolustajien toiminnan huomioon ottamista asiaan liittyvissä EU:n politiikoissa ja toimitissa sekä arvioida suuntaviivojen täytäntöönpanoa sopivin väliajoin. Ihmisoikeustyöryhmä on saamansa tehtävän mukaisesti arvioinut asian edistymistä ja laatinut suosituksia jatkotoimiksi tavoitteena panna suuntaviivat täytäntöön täysimääräisesti ja tosiasiallisesti.
3. Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea hyväksyi 7.6.2006 liitteessä I olevan ehdotuksen neuvoston päätelmiksi ja liitteessä II olevan ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen täytäntöönpanoa koskevan ensimmäisen arvioinnin.
4. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään
 - hyväksymään ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen täytäntöönpanoa koskeva ensimmäinen arviointi ja liitteessä II esitetyt suositukset,
 - suosittamaan neuvostolle, että tämä hyväksyisi liitteessä I olevan ehdotuksen neuvoston päätelmiksi.

**EHDOTUS: NEUVOSTON PÄÄTELMÄT IHMISOIKEUKSIEN PUOLUSTAJIA
KOSKEVIEN EU:N SUUNTAVIIVOJEN TÄYTÄNTÖÖPANOA KOSKEVASTA
ENSIMMÄISESTÄ TARKASTELUSTA**

1. Neuvosto antaa tunnustuksensa ihmisoikeuksien puolustajien rohkeudelle ja ilmoittaa vilpittömästi ihailevansa heidän mittaamattoman arvokasta työtään, jolla edistetään ihmisoikeuksien kunnioittamista maailmanlaajuisesti. Neuvosto on huolestunut ihmisoikeuksien puolustajiin jatkuvasti kohdistuvista uhkauksista ja hyökkäyksistä sekä tuomitsee jyrkästi ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuneet surmatyöt, joista esitetään dokumentoituja tietoja ihmisoikeuksien puolustajiin liittyvistä asioista vastaavan YK:n erityisedustajan viimeisimmässä raportissa. Neuvosto vetoaa kaikkiin valtioihin, että ne varmistaisivat ihmisoikeuksien puolustajien turvallisuuden ja suojelun, ja kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota naispuolisten ihmisoikeuksien puolustajien tilanteeseen.
2. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen täytäntöönpanoa koskevan ensimmäisen tarkasteluraportin (LIITE II). Neuvosto on tietoinen edistymisestä suuntaviivojen täytäntöönpanossa mutta korostaa kuitenkin tarvetta jatkaa ponnisteluja kaikkien Brysselissä, pääkaupungeissa ja edustustoissa työskentelevien asiaan kuuluvien EU:n toimijoiden tietoisuuden lisäämiseksi suuntaviivojen olemassaolosta, tarkoituksesta ja sisällöstä sekä niiden käytännön soveltamisesta. Näin ollen neuvosto kehottaa kaikkia asianomaisia toimijoita Euroopan unionissa panemaan täytäntöön tarkasteluraportissa suositetut toimet.
3. Neuvosto, sen jäsenvaltiot ja komissio sitoutuvat jatkuvaan tiiviiseen yhteistyöhön kansalaisyhteiskunnan kanssa ihmisoikeuksien edistämiseksi ja yleisen tietoisuuden lisäämiseksi suuntaviivojen sisällöstä ja tarkoituksesta sekä niiden panemiseksi täytäntöön kokonaisuudessaan. Tässä yhteydessä pyritään myös tiiviiseen yhteistyöhön Euroopan parlamentin kanssa.
4. Neuvosto korostaa YK:n erityisedustajan tehtävän ja muiden asiaan liittyvien erityismenettelyjen merkitystä sekä erityisedustajan keskeistä roolia pantaessa täytäntöön ihmisoikeuksien puolustajia koskeva YK:n julistus ja tehostettaessa ihmisoikeuksien puolustajien suojelua kaikkialla maailmassa. Neuvosto toistaa, että EU antaa täyden tukensa

YK:n erityisedustajalle ja sitoutuu jatkuvaan tiiviiseen yhteistyöhön tämän keskeisen mekanismin puitteissa. Äskettäin perustetun YK:n ihmisoikeusneuvoston osalta neuvosto korostaa EU:n pitävän tärkeänä, että ihmisoikeuksien puolustajat ja valtioista riippumattomat järjestöt pääsevät mukaan sen menettelyihin ja voivat osallistua aktiivisesti sen työhön alusta alkaen.

5. Neuvosto aikoo tarkastella säännöllisesti suuntaviivojen täytäntöönpanon edistymistä ja tämän ensimmäisen tarkasteluraportin suositusten perusteella toteutettuja toimia.

IHMISOIKEUKSIEN PUOLUSTAJIA KOSKEVIEN EU:N SUUNTAVIIVOJEN TÄYTÄNTÖÖNPANOA KOSKEVA ENSIMMÄINEN TARKASTELU

A. JOHDANTO

1. Neuvosto hyväksyi kesäkuussa 2004 ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat (asiak. 10056/1/04), joiden tarkoituksena oli tehostaa jo pitkään toteutettua EU:n toimintaa ihmisoikeuksien puolustajien suojelemiseksi ja tukemiseksi.
2. Suuntaviivoissa annettiin neuvoston ihmisoikeustyöryhmän (COHOM) tehtäväksi edistää ihmisoikeuksien puolustajien toiminnan huomioon ottamista asiaan liittyvissä EU:n politiikoissa ja toimissa sekä arvioida suuntaviivojen täytäntöönpanoa sopivin väliajoin. Ihmisoikeustyöryhmä on saamansa tehtävän mukaisesti arvioinut asian edistymistä ja laatinut suosituksia jatkotoimiksi tavoitteena panna suuntaviivat täytäntöön täysimääräisesti ja tosiasiallisesti.
3. Yhteenvetoarviointi ja suositukset perustuvat kumppaneilta saatuihin tietoihin sekä 79 maassa sijaitsevien EU:n edustustojen päälliköille esitetyn kyselyn vastauksiin ja erityisesti vastauksissa esitettyihin esimerkkitapauksiin hyvistä käytännöistä. Ne perustuvat hyödyllisiin kokemuksiin, joita saatiin vuoden 2005 jälkipuoliskolla toteutetusta sananvapauskampanjasta muun muassa tietoisuuden lisäämisen, näkyvyyden ja toiminnan luonteen osalta sekä paikallisten, kansalaisjärjestöjen ja ihmisoikeuksien puolustajien omien asiantuntijoiden ottamisesta mukaan toimintaan. Niissä on myös otettu huomioon suositukset, jotka esitettiin Lontoossa 8.–9.12.2005 järjestetyn seitsemännen vuosittaisen EU:n ja kansalaisjärjestöjen foorumin yhteydessä ihmisoikeuksien puolustajia koskeneessa työkokouksessa, sekä hallituksista riippumattomien kansainvälisten järjestöjen paikallistasolla toimivien ihmisoikeuksien puolustajien lausunnot. Tarkasteluraportissa on lisäksi otettu huomioon ihmisoikeuksien puolustajiin liittyvistä asioista vastaavan YK:n erityisedustajan viimeisimmässä raportissa esitetyt suositukset (E/CN.4/2006/95/Add.5).

B. YHTEENVETOARVIOINTI

4. Kumppanit, hallituksista riippumattomat järjestöt ja EU:n edustustojen päälliköt tunnustavat kaikki suuntaviivoihin liittyvän merkittävän potentiaalin tehostaa EU:n toimintaa ihmisoikeuksien puolustajien tueksi. Edustustojen päälliköt toteavat maista, joissa ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuneiden hyökkäysten ja tappojen määrät ovat – ihmisoikeuksien puolustajiin liittyvistä asioista vastaavan YK:n erityisedustajan ja hallituksista riippumattomien kansainvälisten järjestöjen raporttien mukaisesti – suurimpia maailmassa, että suuntaviivat ovat tuoneet toiminnalle siltä aiemmin puuttuneet jäsennellyt rakenteet ja tarkoitusperä ja se on muuttunut aiempaa tietoisemmaksi.

5. Vaikka EU:lla on jo vakiintuneet perinteet ihmisoikeuksia etulinjassa puolustavien henkilöiden tukemisessa, annetut suuntaviivat ovat suhteellisen uusi väline. On pantu tyytyväisenä merkille, että suuntaviivojen avulla on monissa maissa saatu koordinoitua yhteinen ja aiempaa paremmin yhteen sovitettu EU:n lähestymistapa, mutta on edelleen vaikea arvioida, onko suuntaviivoilla ollut merkittävää vaikutusta niin ihmisoikeuksien puolustajia koskeviin EU:n paikallisen tason lähestymistapoihin kuin senkään kannalta, onko suuntaviivoihin perustuva toiminta vaikuttanut ihmisoikeuksien puolustajien tilanteeseen. Useita aktiivisia toimenpiteitä on toteutettu vuoden kesäkuussa 2004 tapahtuneen suuntaviivojen hyväksymisen jälkeen suuntaviivojen konkreettisen täytäntöönpanon edistämiseksi ja itse suuntaviivojen tekemiseksi tunnetuiksi. Näihin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa käsikirjan laatiminen ihmisoikeuksien puolustajia koskevia EU:n suuntaviivoja varten vuoden 2004 kesäkuussa, sananvapauskampanja (heinä–joulukuu 2005), sananvapautta ja ihmisoikeuksien puolustajia käsitellyt EU:n ja kansalaisjärjestöjen foorumi vuoden 2005 joulukuussa ja parhaillaan meneillään oleva naispuolisille ihmisoikeuksien puolustajille omistettu kampanja. Vaikka kesäkuun 2004 jälkeen tehdyt lukuisat demarssit ja muut yhteydenotot ovat määrältään arvioitavissa, keskustasolla toteutettujen EU:n toimien seuraamiseksi on vielä luotava järjestelmä, jonka avulla voidaan arvioida tarkemmin EU:n toimien vaikutus.

TIETOISUUS

6. Tietoisuuden taso eroaa suuresti niin eri EU:n edustustojen kesken kuin kansallisten ja Brysselissä toimivien poliittisten vaikuttajienkin kesken. Edustustojen päälliköiltä saadun palautteen perusteella voidaan todeta, että vain muutama jäsenvaltio on antanut toimintaohjeita edustustoilleen suuntaviivojen hyväksymisen jatkotoimina ja vain erittäin harva on järjestänyt erityiskoulutusta.

7. Niissä tapauksissa, joissa edustustoille oli annettu ohjeita, katsottiin, että yhteydet ihmisoikeuksien puolustajiin olivat parantuneet tasoltaan, tiheydeltään ja laadultaan. Monien edustustojen raporteissa todettiin, että vaikka suuntaviivojen sisältöä ei useinkaan tunneta riittävästi, niihin liitetyt toimentasuositukset on pantu täytäntöön ja paikallisiin ihmisoikeuksien puolustajiin luotuja yhteyksiä on pidetty yllä samalla tasolla kuin ennen kesäkuuta 2004. Ennakoiva vaikutuspinta ja valmiudet saada asianomaisten maiden hallitukset ottamaan huomioon ihmisoikeuksien puolustajien tilanne perustuvat usein EU:n vahvaan ihmisoikeuksia puolustavaan profiiliin asianomaisessa maassa ja edustuston henkilöstön henkilökohtaiseen asialle omistautumiseen eikä niinkään suuntaviivoihin.

PAIKALLINEN VAIKUTUSPINTA JA TOIMINTA

8. Toisaalta useat edustustot totesivat, että suuntaviivojen perusteella vaikutuspinta ihmisoikeuksien paikallisiin puolustajiin nähden ei ole kasvanut eikä erityisiä toimia ole toteutettu. Joissakin maissa toimet, joita on toteutettu käynnissä olevan maailmanlaajuisen "Naiset ihmisoikeuksien puolustajina" -kampanjan puitteissa, ovat merkinneet ensimmäistä jäsenneltyä vaikutuspyrkimystä ihmisoikeuksien puolustajien paikallisen yhteisön suuntaan. Joissakin toisissa maissa taas tämä arvointikierros on tarjonnut ensimmäisen tilaisuuden keskustella suuntaviivoista edustustojen päälliköiden tasolla.

9. Suurin osa edustustoista katsoi, että EU:n edustustojen yhteyksillä paikallisiin ihmisoikeuksien puolustajiin on myönteinen ja merkittävä vaikutus, erityisesti näille toimijoille annettavan henkisen tuen ja rohkaisemisen muodossa. Samoin katsotaan, että johdonmukainen ja pitkäaikainen sitoutuminen ihmisoikeuksien puolustamiseen ja ihmisoikeuksien puolustajien esteetön työ voivat johtaa myönteisiin tuloksiin tai ainakin vakauttaa ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta. Edustustojen päälliköt korostavat maissa, joissa riippumattoman kansalaisyhteiskunnan mahdollisuudet toimia avoimesti ja turvallisesti puuttuvat tai ovat vähäiset, että suuntaviivojen soveltaminen on asteutettava huolella paikallisiin olosuhteisiin, jotta vältetään EU:n toiminnan haitalliset vaikutukset ihmisoikeuksien paikallisiin puolustajiin. Yleisesti ottaen edustustojen päälliköt kannattavat joustavaa lähestymistapaa, joka on sovitettu paikallisiin olosuhteisiin sekä ihmisoikeuksien puolustajien paikallisten yhteisöjen olosuhteisiin, toimintaprofiiliin ja ominaispiirteisiin. Käynnissä olevan maailmanlaajuisen "Naiset ihmisoikeuksien puolustajina" -kampanjan puitteissa toteutetuista toimista saaduissa raporteissa korostetaan, että ihmisoikeuksia puolustavien naisten suojeluun liittyviä erityistarpeita on käsiteltävä myös nykyisiä linjauksia laajemmin.

10. Vaikka erityisiä ihmisoikeuksien puolustajien yhteyshenkilöitä ei ole useinkaan voitu nimetä yksittäisten edustustojen henkilöstöpulan vuoksi ja siksi, että EU on yleensäkin rajoitetusti edustettuna monin paikoin, edustustojen päälliköt ovat esittäneet useita esimerkkitapauksia, joissa rajoitettujen voimavarojen täydentämiseksi – ainakin osittain – on yhdistetty ja koordinoitu entistä tiiviimmin ihmisoikeuskysymyksiä ja myös ihmisoikeuksien puolustajia käsitteleviä paikallisia voimavaroja.

KÄYTÄNNÖN TUKI IHMISOIKEUKSIEN PUOLUSTAJILLE

11. Useimmissa maissa ihmisoikeuksien puolustajat saavat rahoitustukea tai muuta aineellista tukea jäsenvaltioilta ja/tai komissiolta. Samalla monet edustustot totesivat, että on tarpeen osoittaa nimenomaisesti varoja kestäviin vaikutusmahdollisuuksiin, erityisesti syrjäisemmillä seuduilla tai maaseudulla asuville ihmisoikeuksien puolustajille, ja suuntaviivojen täytäntöönpanoa edistäviin paikallisiin valistustoimiin.

HALLITUKSISTA RIIPPUMATTOMIEN JÄRJESTÖJEN NÄKÖKULMA

12. Tämän arvioinnin yhteydessä kuultujen hallituksista riippumattomien kansainvälisten järjestöjen mukaan tietoisuus annetuista suuntaviivoista vaikuttaa suhteellisen vähäiseltä paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien joukossa, mikä heidän arvionsa mukaan johtuu osittain siitä, että suuntaviivoja ei ole toistaiseksi pyritty aktiivisesti tekemään tunnetuiksi. Hallituksista riippumattomat järjestöt, joiden raporteista ilmenee ihmisoikeuksien puolustajien yhä heikkenevä asema, ovat korostaneet asettavansa suuria odotuksia sille, että EU:n edustustot pyrkisivät entistä ennakoivammin vaikuttamaan paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien tilanteeseen ja että EU yleensäkin vastaisi suojelun tarpeeseen entistä päättäväisemmin ja painokkaammin kahdenvälisissä suhteissaan asianomaisten maiden hallitusten kanssa sekä monenvälisillä foorumeilla. Järjestöt kehottavat myös lisäämään väliintuloja vaarassa olevien yksittäisten henkilöiden puolesta samoin kuin EU:n toiminnan näkyvyyttä erityisesti silloin, kun asianomaiset ihmisoikeuksien puolustajat pitävät julkista toimintaa tehokkaimpana lähestymistapana.

C. SUOSITUKSET

Jäljempänä mainittua toimintaa suositetaan suuntaviivojen tuntemuksen ja täytäntöönpanon jatkuvaksi parantamiseksi.

I TIETOISUUDEN LISÄÄMINEN JA KOULUTUS

I 1. EU:N TOIMIJOIDEN PARISSA

EU:n olisi lisättävä kaikkien Brysselissä, pääkaupungeissa ja edustustoissa työskentelevien asiaan kuuluvien EU:n toimijoiden tietoisuutta suuntaviivojen olemassaolosta, tarkoituksesta ja sisällöstä sekä niiden käytännön soveltamisesta. Suuntaviivat olisi myös nähtävä välineenä edistää YK:n julistusta yksilöiden, ryhmien ja yhteiskuntaelinten oikeudesta ja velvollisuudesta edistää ja suojella yleismaailmallisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja perusvapauksia (YK:n julistus ihmisoikeuksien puolustajista). EU:n sisäisin valistustoimin olisi pyrittävä syventämään ihmisoikeuksien puolustajien työn tuntemusta.

Täytäntöönpanotoimet:

JÄSENVALTIOT (PÄÄKAUPUNGIT)/KOMISSIO (BRYSSEL)

- 1) tarkastelevat yhteyshenkilön nimittämistä ihmisoikeuksien puolustajia varten ihmisoikeuksia käsitteleviin yksiköihin;
- 2) levittävät suuntaviivoja ja harkitsevat koulutusseminaarien järjestämistä alueellisten yksiköiden sekä viisumi- ja konsulihenkilöstön kanssa;
- 3) harkitsevat erityisen ihmisoikeuksien puolustajia koskevan osion sisällyttämistä ihmisoikeuskoulutukseen, jota annetaan suurlähetystöjen, valtuuskuntien ja myös konsulaattien henkilöstölle, pysyvien edustustojen asiaan kuuluvalla henkilöstölle ja teknisen yhteistyön henkilöstölle ennen asemapaikkaan lähettämistä; koulutuksessa olisi kiinnitettävä huomiota myös naispuolisten ihmisoikeuksien puolustajien erityisiin riskeihin ja suojelun tarpeeseen;
- 4) harkitsevat ihmisoikeuksien puolustajia koskevien koulutusmoduulinsa vaihtoa ja/tai muiden jäsenvaltioiden tai komission asiantuntijavirkamiesten kutsumista koulutustilaisuuksiinsa;
- 5) jatkavat Alankomaiden laatiman käsikirjan levittämistä ja edistävät sen käyttöä EU:n edustustojen henkilöstön keskuudessa;

- 6) levittävät ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen käännöksiä kolmansissa maissa yleiskielenä käytetyillä EU:n kielillä ja tärkeimmillä EU:n ulkopuolisilla kielillä (toistaiseksi saatavilla arabian-, kiinan-, farsin- ja venäjänkieliset käännökset) alueellisiin toimistoihin, lähetystöihin ja valtuuskunnille;
- 7) toimittavat edustustoille käännökset ihmisoikeuksien puolustajia koskevasta YK:n julistuksesta;
- 8) harkitsevat päämajassa pidettävien suurlähettiläiden ja valtuuskuntien päälliköiden vuotuisten kokousten käyttämistä jatkokoulutukseen ja kokemusten vaihtamiseen virkaveljien toteuttamista ihmisoikeuksien puolustajia koskevista toimista;
- 9) tuovat esiin YK:n erityisedustajan ja ihmisoikeuksien puolustajia koskevan alueellisen järjestelmän työn koulutuksen yhteydessä; antavat näiden järjestelmien tuottamat selvitykset ja suositukset tiedoksi edustustoille;
- 10) harkitsevat epävirallisten kustannustenjakojärjestelyjen pohjalta ihmisoikeuksiin ja ihmisoikeuksien puolustajiin erikoistuneiden jäsenvaltioiden ja EU:n asiantuntijoiden käyntejä valituissa ensisijaisissa maissa edistämässä vuoropuhelua edustustojen päälliköiden ja paikallisen EU:n edustuston ihmisoikeuksia käsittelevän henkilöstön kanssa ja antamassa koulutusta;

JÄSENVALTIOT (PÄÄKAUPUNGIT)/KOMISSIO (BRYSEL) JA EDUSTUSTOJEN PÄÄLLIKÖT

- 11) tarkastelevat ihmisoikeuksien puolustajien ja kansainvälisten valtioista riippumattomien järjestöjen osallistumista päämajoissa ja edustustoissa toteutettaviin koulutustoimiin;
- 12) tarkastelevat YK:n paikallisten ihmisoikeusasiantuntijoiden osallistumisen lisäämistä kyseisiin toimiin;

I 2. JULKISUUDEN LISÄÄMINEN EU:N ULKOPUOLELLA

EU:n olisi pyrittävä entistä aktiivisemmin tekemään suuntaviivat ja niiden täytäntöönpanemiseksi toteutettavat EU:n toimet tunnetuiksi EU:n ulkopuolella ihmisoikeuksien puolustajien sekä paikallisten, alueellisten ja kansainvälisten valtioista riippumattomien järjestöjen parissa. Täytäntöönpanotoimet:

KAIKKI TOIMIJAT

- (13) ryhtyvät jakamaan ihmisoikeuksia koskevat EU:n suuntaviivat sisältäviä julkaisuja ensimmäisissä kahdenvälisissä yhteyksissä ihmisoikeuksien puolustajien ja valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa sekä ihmisoikeuksia käsittelevissä tilaisuuksissa;

JÄSENVALTIOT (PÄÄKAUPUNGIT) / KOMISSIO (BRYSEL)

14) lisäävät ulkoasiainministeriöiden, lähetystöjen ja valtuuskuntien WWW-sivustoille linkit kaikkiin EU:n ihmisoikeusalan suuntaviivoihin ja suuntaviivat sisältävään neuvoston WWW-sivustoon;

15) vaihtavat olemassaolevia käännöksiä ja tietoisuuden lisäämiseen tarkoitettua aineistoa kaikkien toimijoiden kesken ja kannustavat muita tekemään samoin;

16) harkitsevat varojen osoittamista EU:n edustustoille tietoisuuden ja vaikutuspinnan lisäämiseen tähtääviin toimiin, kuten vierailuihin alueille, joilla jäsenvaltioilla ja EY:llä ei ole yhteistyöhankkeita, ja syrjäisiltä alueilta peräisin olevien ihmisoikeuksien puolustajien pääkaupunkeihin suuntautuvien vierailujen helpottamiseen;

17) toimittavat EU:n edustustoihin riittävästi EU:n suuntaviivat sisältäviä julkaisuja;

NEUVOSTON PÄÄSIHTEERISTÖ

18) kokoaa neuvoston ihmisoikeussivustolle ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen käytettävissä olevat paikallisten kielten käännökset ja edistämistoimiin tarkoitetun aineiston sähköiset versiot;

19) harkitsee suuntaviivojen yleisesittelyn ja hyviä käytäntöjä koskevia esimerkkejä sisältävän lyhyen esitteen laatimista ihmisoikeuksien puolustajille ja paikallisille valtioista riippumattomille järjestöille;

EU:N EDUSTUSTOT, PAIKALLISEN PUHEENJOHTAJAN ALOITTEESTA JA/TAI KOORDINOIMINA

20) suunnittelevat suuntaviivojen edistämiseksi paikallisia strategioita, joihin kansalliset viranomaiset voisivat myös osallistua;

21) tarkastelevat julkisten avajaistilaisuuksien järjestämistä suuntaviivojen edistämiseksi ihmisoikeuksien puolustajien paikallisen yhteisön, tiedotusvälineiden ja tapauksesta riippuen paikallisen hallituksen edustajien läsnäollessa;

22) pyytävät paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien apua suuntaviivojen kääntämiseksi paikallisille kielille;

23) käsittelevät ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta paikallisissa julkaisuissa (esim. EY:n lähetystön tiedotteissa);

I 3. IHMISOIKEUKSIEN PUOLUSTAJIEN TUKEMINEN JA SUOJELEMINEN

I 3.1 KOORDINOINNIN TEHOSTAMINEN JA TIETOJENVAIHTO

EU:n edustustojen olisi tutkittava kaikkia keinoja koordinoinnin, yhteistyön ja epävirallisen tehtävänjaon tehostamiseksi, jotta jäsenvaltioiden ja komission paikalla olevia resursseja voitaisiin hyödyntää mahdollisimman hyvin. Yhteisenä tavoitteena pitäisi olla toimien toteuttaminen kestävältä pohjalta ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi sekä asiantuntemuksen ja tietojen hallinnoinnin varmistaminen.

Täytäntöönpanotoimet:

EU:N EDUSTUSTOT, PAIKALLISEN PUHEENJOHTAJAN ALOITTEESTA JA/TAI KOORDINOIMINA

- 24) nimittävät henkilöstöresurssiensa mukaisesti yhteyspisteen ihmisoikeuksien puolustajia varten; muodostavat yhteyspisteistä verkoston, joka voi tukea erityisesti puheenjohtajavaltion paikallista edustustoa; maissa, joissa EU on rajoitetusti edustettuna, voitaisiin nimetä paikallinen yhteyspiste; maissa, joissa on EU:n erityisedustajan toimisto, yhteyspiste voisi olla kyseisessä toimistossa;
- 25) muodostavat siellä, missä se on mahdollista, paikallisia epävirallisia EU:n ihmisoikeustyöryhmiä, jotka kokoontuvat säännöllisesti ja vaihtavat asiantuntemusta ja tietoja paikallisista ihmisoikeusasioista, kuten ihmisoikeuksien puolustajien tilanteesta; tarkastelevat samoin ajattelevien EU:n ulkopuolisten maiden osallistumista näihin työryhmiin;
- 26) sopivat vuorottelusta sellaisissa toimissa kuin oikeudenkäyntien tarkkailu puheenjohtajavaltion/troikan paikallisen edustuston puolesta; koordinoivat edustustojen vierailuohjelmat syrjäisille alueille;
- 27) harkitsevat ihmisoikeuksien puolustajien yhteisen tietokannan perustamista asemamaahan siltä osin kuin se voisi helpottaa tuen antamista, voimavarojen kehittämistä, koulutusta ja muita toimia varten ja toimia viranomaisten muistivälineenä, josta haetaan tietoja yhteyksistä ihmisoikeuksien puolustajiin ja eri tapahtumista kuten pidätyksistä, oikeuskäsittelyistä ja virallisista yhteydenotoista;

I 3.2 AKTIIVISET VAIKUTUSPYRKIMYKSET JA NÄKYVYYS

EU:n tavoitteen mukaan ihmisoikeuksien puolustajille olisi annettava paras mahdollinen tuki, ja näin ollen edustustoja olisi kannustettava mukauttamaan toimintamallejaan asemamaan oloihin ja niissä ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuviin erityisiin haasteisiin. Periaatteena olisi oltava se, että ihmisoikeuksien puolustajia kuullaan siitä, minkälaisia yhteyksiä he haluavat ylläpitää ja onko EU:n edustustojen kanssa toteutetun toiminnan ja yhteyksien julkisuus suositeltavaa.

Täytäntöönpanotoimet:

JÄSENVALTIOT (PÄÄKAUPUNGIT) / KOMISSIO (BRYSSEL)

28) ohjeistavat edustustonsa säännöllisesti luomaan aktiivisesti yhteyksiä ihmisoikeuksien puolustajiin ja syventämään yhteydenpitoa sen mukaan, mikä on parasta heidän turvallisuutensa ja suojelunsa kannalta, seuraamaan heidän tilannettaan ja raportoimaan etukäteen huolestuttavista asioista ja suosittelemaan konkreettisia toimenpiteitä, joita voidaan toteuttaa edustuston, pääkaupungin tai Brysselin tasolla;

29) kannustavat raportoimaan ihmisoikeuksien puolustajien yleisestä tilanteesta ja suuntaviivojen täytäntöönpanosta asemamaassa erityisesti EU:n ihmisoikeuslomakkeiden vuosittaisen päivityksen yhteydessä ja EU:n edustustojen päälliköiden ihmisoikeusraporteissa;

30) antavat edustustoille ohjeita, miten tunnistaa aidot ihmisoikeuksien puolustajat ja heidän eri ryhmänsä erityisesti olosuhteissa, joissa harjoitetaan painostusta ja joissa kansalaisyhteiskunta ei toimi tai jossa ihmisoikeuksien paikallisten puolustajien profiili ei vastaa vakiintuneita käsityksiä ja näkemyksiä kansalaisyhteiskunnasta tai valtioista riippumattomista järjestöistä;

EU:N EDUSTUSTOT PAIKALLISEN PUHEENJOHTAJAN ALOITTEESTA JA/TAI KOORDINOIMINA

- 31) järjestävät säännöllisesti ja vähintään kerran kullakin puheenjohtajakaudella edustustojen päälliköiden kokouksen paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien eri edustajien kanssa, mukaan lukien ne toimijat, jotka eivät saa EY:n tai jäsenvaltioiden tukea ja jotka asuvat maaseudulla tai syrjäisillä alueilla;
- 32) kutsuvat ihmisoikeuksien puolustajia säännöllisesti ihmisoikeusasiantuntijoiden verkoston kokouksiin edustustoihin;
- 33) laativat asemamaan ihmisoikeuksien puolustajia kuullen suuntaviivojen paikallisen täytäntöönpanostrategian osana asemamaan ihmisoikeuksia koskevaa toimintasuunnitelmaa; tämän osalta olisi otettava huomioon naispuolisten ihmisoikeuksien puolustajien erityistarpeet;
- 34) asemapaikoissa, joissa yhteyksien ja toimien julkisuus ja näkyvyys voivat osaltaan vakauttaa ja parantaa ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta, harkitsevat toiminnan lisäämistä ja tehostamista edustustojen päälliköiden määrittelemien hyvien käytäntöjen suuntaisesti:
- i) ihmisoikeuksien kannalta ongelmallisten alueiden sisällyttäminen edustustojen päälliköiden viralliseen matkaohjelmaan;
 - ii) paikallisiin hankkeisiin tutustuminen niiden näkyvyyden ja oikeutuksen edistämiseksi;
 - iii) ihmisoikeuksien puolustajien kokouksiin ja tilaisuuksiin osallistuminen
 - iv) ihmisoikeuksiin liittyvien kulttuurialoitteiden tukeminen, sillä ne tarjoavat tilaisuuden tuoda esiin ihmisoikeuksien puolustajien toimintaa;
 - v) yhteisten lehdistötilaisuuksien järjestäminen ihmisoikeuksien puolustajien kanssa etenkin välittömän vaaran uhatessa;
 - vi) ihmisoikeuksia koskevien (raha)palkintojen perustaminen;
 - vii) ihmisoikeuksien puolustajien kutsuminen tapaamaan vierailevia hallitusten tai parlamenttien, myös Euroopan parlamentin, valtuuskuntia;
 - viii) ihmisoikeuksien puolustajien vastaisissa oikeudenkäynneissä tarkkailijoina olevien EU:n edustajien näkyvyyden lisääminen.

I 4. VARSINAINEN EU:N TOIMINTA IHMISOIKEUKSIEN PUOLUSTAJIEN HYVÄKSI

EU:n olisi ryhdyttävä toimiin ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavien toimien tehostamiseksi muun muassa varmistamalla toteutetun toimen seuranta.

Täytäntöönpanotoimet:

JÄSENVALTIOT (PÄÄKAUPUNGIT)/KOMISSIO (BRYSSEL)

35) kannustavat edustustoja laatimaan tavoitehakuisen toimintamallin, joka on mukautettu asemamaan oloihin, ja toimimaan nopeasti kiireellisissä ja kriittisissä tilanteissa vakiintuneiden toimintaohjeiden mukaisesti pääkaupunkia kuulematta;

36) varmistavat virallisten yhteydenottojen ja muiden huolenilmaisujen systemaattisen seurannan, myös pääkaupungissa ja Brysselissä olevien asianomaisten hallitusten edustajien osalta;

PAIKALLISET PUHEENJOHTAJAT JA EU:N EDUSTUSTOT

37) ottavat aktiivisesti huomioon ihmisoikeuksien puolustajien näkemyksen EU:n toiminnan todennäköisestä vaikutuksesta, kun harkitaan julkisen ja yksityisen toiminnan välillä;

38) antavat neuvoja mahdollisista eri kohdeviranomaisista virallisia yhteydenottoja varten, jotta EU:n viesti menisi perille mahdollisimman laajalti;

39) selvittävät väliintulojen konkreettisia tuloksia ja tehokkuutta EU:n toimintaa koskevissa raporteissa;

40) lujittavat yhteistyötä YK:n ja samoin ajattelevien maiden kanssa etenkin vaikeissa ja epäsuotuisissa tilanteissa, joissa ihmisoikeuksien puolustajat eivät voi toimia avoimesti;

NEUVOSTON SIHTEERISTÖ

41) helpottaa virallisten yhteydenottojen asianmukaista seurantaa ja yksittäistapauksissa toteutettujen toimien vaikutusten arviointia perustamalla EU:n virallisten yhteydenottojen keskustietokannan, johon sisältyvät myös ihmisoikeuksia koskevien EU:n suuntaviivojen mukaiset viralliset yhteydenotot.

I 5. IHMISOIKEUKSIEN PUOLUSTAJIEN KUNNIOITUKSEN EDISTÄMINEN KOLMANSISSA MAISSA JA MONENVÄLISILLÄ FÖRUMEILLA

Ihmisoikeuksien puolustajien tilanne ja heidän toimintaolosuhteensa olisi otettava järjestelmällisesti osaksi EU:n poliittisia vuoropuheluja kolmansien maiden kanssa, EU:n jäsenvaltioiden käymät kahdenväliset vuoropuhelut mukaan luettuina.

Täytäntöönpanotoimet:

KAIKKI TOIMIJAT

- 42) korostavat kolmansien maiden kanssa käymässään poliittisessa vuoropuhelussa, että EU tukee YK:n julistuksen täytäntöönpanoa, ja muistuttavat, että julistus hyväksyttiin yksimielisesti;
- 43) kiinnittävät huomiota suuntaviivoihin ja YK:n julistukseen kaikissa vuoropuheluissa, joissa käsitellään ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta;
- 44) yrittävät ratkaista ongelmia, jotka liittyvät institutionaaliin puitteisiin ja olosuhteisiin, joissa ihmisoikeuksien puolustajat toimivat, kuten heidän mahdollisuutensa vastaanottaa ulkomailta resursseja rahoitustuki mukaanlukien;
- 45) hyödyntävät vuoropuhelua valmistellessaan ihmisoikeuksien puolustajien asioista vastaavan YK:n erityisedustajan ja ihmisoikeuksien puolustajien alueellisten järjestelmien selvityksiä ja suosituksia; tukevat näiden järjestelmien antamien suositusten sekä muiden YK:n ja/tai ihmisoikeuksien puolustajien toimintaolosuhteisiin liittyvien alueellisten järjestelmien tuottamien asiaan kuuluvien suositusten täytäntöönpanoa;

PUHEENJOHTAJAVALTIO / TROIKKA / NEUVOSTON TYÖRYHMÄT / EU:N EDUSTUSTOT JA ERITYISEDUSTAJAT:

- 46) ottavat ihmisoikeuksien puolustajat mukaan vuoropuheluun kuuluvien kokousten valmisteluun;
- 47) helpottavat ihmisoikeuksien puolustajien ja vuoropuhelua käyvän maan viranomaisien välistä vuoropuhelua poliittisten ja ihmisoikeuksia käsittelevien vuoropuhelujen yhteydessä;
- 48) kuulevat paikallisia ihmisoikeuksien puolustajia ja valtioista riippumattomia järjestöjä määrittellessään ihmisoikeuksiin liittyviä painopisteitä kahdenvälistä yhteistyötä ja poliittista vuoropuhelua varten;
- 49) järjestävät kokouksia ihmisoikeuksien puolustajien kanssa EU:n korkean tason kokousten yhteydessä;

IHMISOIKEUKSISTA VASTAAVA KORKEANA EDUSTAJANA TOIMIVAN PÄÄSIHTEERIN HENKILÖKOHTAINEN EDUSTAJA:

- 50) jatkaa vakiintunutta käytäntöä ihmisoikeuksien puolustajien tapaamiseksi Brysselissä ja kenttäkäynneillä;
- 51) tukee ja helpottaa ihmisoikeuksien puolustajien kokouksia EU:n troikan ja EU:n erityisedustajan kanssa myös näiden vieraillessa kolmansissa maissa;
- 52) tukee puheenjohtajavaltiota ja troikkaa toteuttamalla ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettujen toimien seuranta;
- 53) lujittaa yhteistoimintaa EU:n erityisedustajien kanssa yleensä ihmisoikeusasioissa ja erityisesti ihmisoikeuksien puolustajien osalta;
- 54) jatkaa yhteydenpitoa YK:n erityisedustajaan ja luo yhteydet ihmisoikeuksien puolustajia käsittelevään Afrikan erityisraportoijaan ja Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunnassa toimivaan ihmisoikeuksien puolustajien erityisyksikköön.

I 6. IHMISOIKEUKSIEN PUOLUSTAJILLE ANNETTAVA KÄYTÄNNÖN TUKI

EU:n olisi varmistettava, että ihmisoikeuksien puolustajille annettavassa tuessa otetaan huomioon heidän taloudelliset ja suojelua koskevat erityistarpeensa ja näiden tarpeiden kiireellisyys.

Täytäntöönpanotoimet:

JÄSENVALTIOT (PÄÄKAUPUNGIT / KOMISSIO (BRYSEL)

55) tarkastelevat lisämäärärahoja, joilla rahoitettaisiin säännöllisesti tietyn maan

ihmisoikeustilanteeseen ja erityisesti ihmisoikeuksien puolustajiin liittyviä hankkeita ja kertaluonteisia yleisötilaisuuksia;

56) harkitsevat suojeluohjelmien toteuttamista ja käytännön turvallisuustoimien tukemista osana ihmisoikeuksien puolustajille antamaansa tukea maissa, joissa näihin kohdistuu jatkuva uhka;

57) antavat edustustoille tietoja vierailu- ja koulutusohjelmista, kuten ihmisoikeuksien puolustajille tarkoitetuista apurahoista, sekä asiaankuuluvista määrärahoista;

58) tukevat paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien pääsyä alueellisiin ja kansainvälisiin ihmisoikeuksien puolustajien verkostoihin muun muassa helpottamalla heidän osallistumistaan kansainvälisiin ihmisoikeuksia käsitteleviin tilaisuuksiin ja konferensseihin;

KOMISSIO JA JÄSENVALTIOT

59) pyrkivät varmistamaan, että paikalliset ja kansalliset ihmisoikeuksien puolustajat saavat rahoitusta ja että rahoitusmenettelyt pidetään mahdollisimman tehokkaina ja kevytrakenteisina, sillä on otettava huomioon pienten valtioista riippumattomien järjestöjen hallinnolliset valmiudet;

JÄSENVALTIOT

60) harkitsevat suojelukeinojen kehittämistä tilanteisiin, joissa ihmisoikeuksien puolustajan henki tai fyysinen ja psyykkinen koskemattomuus ovat välittömässä vaarassa;

61) tarkastelevat hätäviisumin myöntämistä ihmisoikeuksien puolustajille, jotka ovat vakavassa vaarassa, eräiden jäsenvaltioiden kokemusten ja hyvien käytäntöjen pohjalta.

I 7. NEUVOSTON TYÖRYHMIEN TEHTÄVÄT

COHOM-työryhmä

- 62) kehittää edelleen yhteistyötä ihmisoikeuksien puolustajien asioista vastaavan YK:n erityisedustajan ja alueellisten ihmisoikeusasioita koskevien järjestelmien kanssa suuntaviivojen täytäntöönpanon kaikkien näkökohtien osalta;
- 63) arvioivat edelleen säännöllisesti suuntaviivojen täytäntöönpanoa ja EU:n toteuttamien toimien tehokkuutta ja raportoivat neuvostolle tarvittaessa vuosittain poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean ja pysyvien edustajien komitean kautta edistymisestä niiden täytäntöönpanossa erityisesti osana EU:n ihmisoikeuspolitiikan vuotuista tarkastelua;
- 64) tarkastelevat EU:n toimintaa koskevan julkisen raportoinnin ja avoimuuden parantamista ottaen asianmukaisesti huomioon niiden ihmisoikeuksien puolustajien turvallisuuden, joiden hyväksi toimia toteutetaan.
-